

**Szemléletformálási Terv
(TERVEZET)**

**Komplex Hulladékgazdálkodási Rendszer Fejlesztése a Duna-Tisza Közi
Régióban, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és
előkezelő rendszerre**

KEHOP-3.2.1-15-2017- 00027.

2022.

1. BEVEZETÉS

A KEHOP-3.2.1-15-2017- 00027. azonosítószámú „Komplex hulladékgazdálkodási rendszer fejlesztése a Duna-Tisza közti régióban, különös tekintettel az elkülönített hulladékgyűjtési, szállítási és előkezelő rendszerre” projekt keretében megvalósuló fejlesztések sikeressége nagy mértékben függ a lakosság hozzáállásától és a programban történő részvételétől. A szelektív hulladékgyűjtési módok népszerűsítése érdekében széleskörű ismeretterjesztés és szemléletformálás szükséges a lakosság és a térség gazdasági szereplői részére. A közszolgáltatásokhoz kapcsolódó fejlesztés akkor lehet eredményes, ha a szemléletformálási tevékenység során a lakosság teljeskörű bevonása megvalósul.

2. A SZEMLÉLETFORMÁLÁS CÉLJA

Az ismeretterjesztés, valamint a szemléletformálás célja a kiépülő hulladékgazdálkodási infrastruktúra minél hatékonyabb és magasabb szintű kihasználtsága érdekében:

- a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés ismertetése a lakossággal, a szelektíven gyűjthető anyagok és a hulladék útjának bemutatása a gyűjtéstől, válogatáson át a hasznosításig. El kell oszlatni a kétségeket azzal kapcsolatban, hogy nem fajtánként kerül begyűjtésre a szelektív hulladék, illetve ismertetni, hogy miért van szükség a szelektív hulladékgyűjtésre,
- a teljes hulladékgazdálkodási rendszer pontos megismerése, hogy a lakosok érezzék, ők is fontos részei a projektnek és a célok teljesítéséhez közös munkára van szükség,
- a szelektív hulladékgyűjtés (hulladékudvarok, házhoz menő gyűjtés) hatékonyságának a növelése, ennek keretében a lakosság mindegyik, az adott településen elérhető szelektív hulladékgyűjtési formáról és annak megfelelő használatáról értesülni fog.

A közszolgáltatást igénybe vevők környezettudatossága, a lakosság szelektív gyűjtés iránti elkötelezettsége a megfelelő és hatékony szemléletformálással nagymértékben növelhető.

3. A SZEMLÉLETFORMÁLÁS CÉLCSOPORTJAI, ESZKÖZÖK:

Lakosság (általában): A projekt sikeres megvalósítása érdekében elsősorban a lakosság bevonása, aktivizálása szükséges, a körükben történő szemléletváltás kulcsfontosságú. Végső célja a szemléletváltásnak; a háztartásában keletkező hulladék minimalizálása és a keletkezett hulladék szelektálása.

Gyerekek (4-14 év): A projekt célterületén található köznevelési és alapfokú oktatási intézmények tanulói kiemelt célcsoportja a projektnek, hiszen minél előbb kezdjük el a tudatos hulladékgazdálkodás megismertetését, értjük meg, hogy a jövőjük fontos része ez a tudás és szemlélet, annál nagyobb eséllyel teszik magukévá a felelősségteljes gondolkodást.

Fiatalok (14-18 év): A fiatalok, mint a jövő generáció alapjai, kiemelt célcsoportja a projektnek. Nyitottságuk, iskolai rendszerben, közösségi helyeken való csoportos elérésük lehetőségét biztosít a szakmai ismeretanyag hatékony átadására. A fiatalok aktívan bevonhatók szemléletformálásba média platformok használatával.

Felnőttek (18 - ∞ év): Az ismeret átadás és szemléletformálás egyik kiemelt szegmense a felnőtt korcsoport, mivel a kapcsolatuk a közszolgáltatással közvetlenül áll fenn. A közszolgáltatásról alkotott vélemények és attitűdök megváltoztatására közvetlen kapcsolat építés és pontos, informatív üzenet átadás lehet megoldás.

Pedagógusok: A szemléletváltás kapcsán megfogalmazott üzenetek, célok többszöri átadását biztosítja a projektben való részvételük. Multiplikatív szerepüknel fogva fontos a tájékoztatásuk, megfelelő szakmai ismeretekkel, módszertani eszközökkel, ötletekkel való ellátásuk.

Munkahelyi közösségek: Életünk jelentős részét a munkahelyen töltjük, fontos, hogy a cégek is megszólításra kerüljenek, és számukra is olyan hasznos, a gyakorlati életben is könnyen alkalmazható megoldásokat kínáljunk, melyek nagy mértékben hozzájárulhatnak a területen élő vagy dolgozó emberek hulladékkezeléssel kapcsolatos ismereteinek bővítéséhez, amellyel a szemléletváltás nagy mértékben felgyorsítható.

4. SZEMLELETFORMÁLÁSI STRATÉGIA

A projekt kapcsán alkalmazandó szemléletformálás egyik legfontosabb feladata, hogy valamennyi eleme aktívan járuljon hozzá a projektterület hulladékgazdálkodási rendszerének céljaihoz, és együttesen biztosítsa a projekt szemléletformálási indikátorának elérését. Kiemelten fontos a Támogatási Szerződésben rögzített *Hulladék-gazdálkodással kapcsolatos szemléletformálásban aktívan résztvevő lakosság száma* elnevezésű indikátor teljesítése és a teljesítés igazolása, ami jelen projekt esetén 10.000 fő.

4.1. Megvalósítandó feladatok

Ahhoz, hogy a szemléletformálási programok egyértelműen teljesítettek legyenek, szükséges a vizuális megjelenés pontos, kifejező tartalmi elemeinek megalkotása, figyelembevéve a Széchenyi 2020 Arculati kézikönyvében meghatározottakat.

A kommunikációs feladatok végrehajtásával kapcsolatban támasztott követelmények:

- a megvalósítás során az érintettek szemléletformálása minél teljesebb körűen biztosításra kerüljön,
- az EU és az illetékes hatóságok, a települési önkormányzatok környezetvédelmi erőfeszítései bemutatásra kerüljenek,
- támogassa és biztosítsa a projekt műszaki tartalmának megismertetését a lakossággal, a projekttel szembeni ellenállás minimalizálása érdekében,
- támogassa a lakosság felkészítését az új rendszer használatára.

A szemléletformálási projektek alkalmával különösen hatékony, ha a célcsoportok részére külön-külön kommunikációs platformokon kerülnek közvetítésre az üzenetek. A fiatalok számára - a kor elvárásainak is megfelelően - média felületek (*social media felületek*) és egyéb online eszközök használatával közvetíthetjük a leghatékonyabban a kívánt üzenetet, míg a felnőtt generáció részére a hagyományos csatornák (*tv, újság, rádió hirdetés stb.*) lehetnek a leghatékonyabbak.

4.1.1. Általánosan a projekt során használandó szemléletformálási eszközök:

- **Arculati kézikönyv kialakítása** (*arculati elemek kialakítása, projektet egyértelműen azonosító szlogen megalkotása, brand atmoszféra megtervezése*),
- Projekt kapcsán **weboldal és aloldal létrehozása** és folyamatos működtetése,
- **Tájékoztatók, plakátok, szórólapok** készítése lakossági terjesztésre,
- Megjelenésekhez, **szemléltetést segítő rollup, makett**, bemutató tablók készítése,
- Tematikus, ismeretterjesztő **rádió spotok**, interjúk,
- **Reklámcikkek, hirdetések** megjelentetése **nyomtatott sajtóban**,
- **Figyelemfelkeltő szemléletformálási akciók**,
- **PR cikkek, ajándéktárgyak** készítése.

4.1.2. Korcsoport szerint használandó kommunikációs eszközök:

Gyerekek (4-14 év) és fiatalok (14-18 év) részére alkalmazandó eszközök:

1. Mentorprogram

A mentorprogram keretében környezettudatos gondolkodásmód és a projekt során közvetítendő üzenetek átadása történhet meg a gyerekek és fiatalok részére. Cél, hogy saját készségüknek megfelelően ismerhessék meg a hulladék kezeléssel kapcsolatos lehetőségeket (*pl. szelektív gyűjtés lehetőségei*), valamint a keletkezett hulladék visszaszorításának módját interaktív, játékos formában. A mentorprogram megvalósításában a nevelők és tanárok közreműködését kulcsfontosságúnak tekintjük mentorként annak érdekében, hogy tematikus foglalkozások alkalmával ismeretanyag gyűjtésén túl, élménnyel is gazdagodhassanak a gyerekek és fiatalok is. A tematikus foglalkozások végére a résztvevők hasznos ismeretekkel gazdagodhatnak a helyes szelektív hulladékgyűjtés, a tudatos vásárlás fontosabb lépései, valamint az újrahasználat, újrahasznosítás lehetőségeivel kapcsolatban.

2. Nyomtatott oktatási anyag

A mentorprogramban résztvevőknek az oktatási anyag feldolgozására alkalmas nyomtatott anyagok készítése elősegítheti az átadni kívánt információk, ismertek feldolgozását és végső soron befogadását a célcsoportnál. Az oktatási anyagok a mentorok munkáját is hivatott elősegíteni, hogy az ismeretek minél szélesebb körben kerüljenek átadásra. A gyerekek részére tematikus a hulladékgazdálkodást bemutató készségfejlesztő kifestők, munkafüzetek elkészítése járulhat hozzá a hatékony szemléletformáláshoz.

3. Interaktív workshop

Az interaktív workshop célja a hulladékképződésről való felelősségteljes gondolkodás kialakítása a felnőtt lakosság körében: a hulladékképződés csökkentése átgondolt vásárlással (megelőzés), az újra felhasználás, (pl.: *a szerves hulladékok helyi komposztálása*) a szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatának erősítése. Az izgalmas feladatokkal gazdagított előadások témája a célokban rögzítettek szerinti üzenetek átadását szolgálják elsősorban azokon a településeken, melyeken gazdaságtalan a szerves hulladék begyűjtése, de szelektív hulladékgyűjtésre van lehetőség.

4. Nagy rendezvényhez (fesztivál) kapcsolt megjelenés

A megvalósulási területen a településeken megtartásra kerülő jelentősebb helyi rendezvényeken történő megjelenés kiváló alkalommal szolgálhat az ott résztvevők megszólítására, szemléletváltásra a hulladékgazdálkodás kapcsán. Fesztiválok, vagy eseményeken játszószarok, kézműves sarok kialakítására, szemléltető oktató eszközök bemutatására nyílnak lehetőségek. A mobil kiállítási stand a szelektív hulladékgyűjtést népszerűsíti, az oktatást segíti. Az felállítható a projektben résztvevő iskolákban, közösségi terekben, vagy kapcsolódva a projekt keretében szervezett rendezvényekhez. A standon berendezett installációk lehetővé teszik, akár hosszabb ismeretterjesztő előadás támogatását is.

5. Célzott kommunikáció ismert influencerek bevonásával

Annak érdekében, hogy a megjelenések, illetve a médiakampányok alkalmával megjelentett tartalmak a lehető leghatékonyabban érthessék el a célcsoportot, szükséges a médiában jól ismert influencerek, „*véleményvezérek*” bevonása. A social media tartalmak készítésében is kulcsfontosságúak lehetnek az influencerek, hogy a tartalmak szórakoztató, fiatalos hangvételben készüljenek a célcsoport részére.

6. Tematikus kisfilmek, videók készítése

Kiemelt cél, hogy a célcsoportokkal a szemléletváltó kampány kommunikációja ne legyen passzív, a közvetítendő információk, üzenetek adaptációja megtörténhessen a mindennapok tevékenységeikben. Ennek elősegítése érdekében a célcsoport ösztönzése szükséges tematikus kisfilmek, videók készítésére, amely kapcsán értékes nyereményekben részesülhetnek a résztvevők. Az elkészült kisfilmek és videók bemutatása, vagy média felületen történő megjelenítése reklámként szolgálhat a projekt arculatának, üzenetének közvetítésében, amely hozzájárulhat az elérések eszközléséhez is.

7. Iskolai előadás - Újrahasznosítás napja

Iskolai szemléletformáló előadások célja, hogy fiatalabb generációt is be tudjuk vonni a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szemléletváltásba, és fiatal korban kialakítsuk az igényt környezetük védelmére, ezen belül kifejezetten a tudatos vásárlás, szelektív hulladékgyűjtés, és újrahasznosítás iránt. Ennek a programnak a keretében játékos kreatív foglalkozásokon, és interaktív, szórakoztató előadás keretében kerülnek átadásra az életkornak megfelelően az információk.

8. Verseny – „Te is válogató vagy!”

Iskolai vetélkedő általános iskolások részére, ahol iskolák, vagy az őket képviselő csapatok versengenek egymással. A verseny célja a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítése, a minőségi szelektív hulladékgyűjtés fejlesztése. A verseny alkalmával a gyerekek csapatban, vagy egyénileg mérhetik össze tudásukat tematikus feladatokban.

9. Gyűjts és nyersz! - Android és Ios operációs rendszerre fejlesztendő játék

A projekt szemléletformálási eszközei között, az általában használatos eszközökön túl, javasolt a Z generáció irányába hatást kiváltó elemként egyedi, online, illetve okostelefonokon futtatható játék kidolgozása, amely egyben az aktív elérés lehetséges indikátora is, a játékban résztvevők szerződés regisztrációján keresztül.

Platform: mobil, java rendszerben felül/hátul felül nézetes 2D/ semi 3D kaland-puzzle játék.
Ponttábla a játékon belül a legjobb legtöbb pontot elérő játékos értékes jutalomban részesül.

Rövid leírás:

A játék témája a szelektív hulladékgyűjtés egy fix méretű random generált térképen. A térképen adott helyen található a különböző szelektív hulladékgyűjtő edényzetek, ahová a játékosnak el kell helyezni a térképen összegyűjtött hulladékokat. A különböző típusú hulladékok a pályán szerte szét random generálódnak és helyezi el őket az algoritmus ezeket kell a játékosnak összegyűjtenie és a megfelelő edénybe helyezni a hulladékokat. Az adott hulladék megfelelő szelektív gyűjtőbe történő elhelyezése után a játékos energiapontot/pénzt kap.

A hulladékok gyűjtése és a mozgás energia pontba kerül, melyet a játékos a hulladékok megfelelő edénybe történő elhelyezéseért kapott pont/pénzből tud fedezni a pályán elhelyezett energia töltő /élelem automatából.

Ha a játékos kifogy az energia pontokból és nem képes eljutni a töltőállomásra a játék véget ér. Akár több pálya megtervezése is célszerű lehet. Az egyes pályák témája a különböző városi/községi/erdei természeti környezet lehetne.

+ játékelem „Rougelight” jellegű kártyák/fejlesztések:

Ha több pontot szerez a játékos, mint amennyibe az energia/élet töltése kerül akkor az így a fentmaradó, gyűjtött többletpontokból egy „boltban” megmaradó, -halál esetén az új játékban is előhívható fejlesztéseket, segítségüket tud vásárolni pl. nagyobb hátizsák, amibe több hulladék fér, következésképp kevesebbet kell szaladgálnia az egyes edények között így több energiája marad, több pontot tud gyűjteni, amit későbbi fejlesztésekre költhet. Nagyobb energia pool= több energia kezdésnek pl 100 egység aztán ez 20 egységekkel fejleszthető. Skinek = (ruházatok-jelmezek) mindenki szereti a skineket mert csak.

Felszerelés fejlesztések – csak az adott játékmetre vonatkoznak halál esetén elvesznek. Ezek lehetnek különböző eszközök pl hulladék gyűjtő bot, jármű(kukásautó) stb. a gyorsabb haladás érdekében.

Felnőttek, munkahelyi közösségek, civil szervezetek részére alkalmazandó eszközök:

1. Honlap

A projekt kapcsán létrehozandó új honlap folyamatos, naprakész tartalmakkal feltöltve információ forrásként szolgálhat a lakosság részére - különös tekintettel a felnőttekre és a munkahelyi közösségekre – a közszolgáltatással kapcsolatban.

2. Radió spot

A lakosság megszólítására, információk továbbítására a rövid rádiós spotok, hirdetések jelenthetnek megfelelő csatornát. Az ismeretanyag terjesztésére, valamint széleskörű célcsoport elérésre a rádiós interjúk és nyereményjátékok hirdetése adhat lehetőséget.

3. Online hírlevél

A projekthez tartozó szemléletformáló tartalommal emailben kiküldött hírlevél célja az, hogy minél inkább felhívjuk a figyelmet a téma fontosságára, és gyakorlati információkat juttassunk el a lakosokhoz. A hírlevelek a honlapon is elhelyezésre kerülnek. A projekt üzeneteinek népszerűsítésével és a kampány közelgő eseményeinek megszűntásával, növelhető a rendezvényeken résztvevők száma.

4. Használatösztönzési akció

A használatösztönzési akció célja, hogy látványos elemekkel tarkított programokkal hívja fel a lakosság figyelmét a téma fontosságára, valamint bemutassa a projekt keretében megvalósított fejlesztéseket. A roadshow jellegű esemény minden alkalommal más helyszínen kerül megrendezésre, családi naphoz, falunaphoz kapcsolódva saját standdal történő megjelenéssel, játszósarok, kézműves sarok kialakításával, szemléltető, oktató eszközök bemutatásával.

5. Tájékoztató kiadvány cégek részére

A munkahelyi közösségek a kampányban megfogalmazott üzenetekkel, a helyi fejlesztéseket is népszerűsítő digitális kiadványban kerülnek megszólításra. A cél, hogy a cégeknél is minél szélesebb körben legyen ismert a szelektív hulladékgyűjtés, valamint a környezettudatos erőforrás felhasználás.

Feladat	Menny. Egység	Mennyiség	Ütemezés			
			I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
Arculati kézikönyv készítése	db	1	x			
Honlap design kialakítása, honlap folyamatos működtetése	db (folyamatos)	1	x			
Roll up, és molino minta kialakítása	db	5	x			
Tájékoztatók, szórólapok készítése	db (folyamatos)	3 000	x			
Tematikus plakát készítése	db (folyamatos)	60	x			
Nyomatott reklámcikkek, hirdetések megjelenítése a sajtóban	alkalom (folyamatos)	30		x	x	
PR cikk, ajándéktárgy, szóróanyag	db	10 000		x	x	x
Programok, események, megjelenések						
Mentorprogram A mentorprogram megvalósításában a nevelők és tanárok közreműködését kulcsfontosságúnak tekintjük mentorként annak érdekében, hogy tematikus foglalkozások alkalmával ismeretanyag gyűjtésén túl, élménnyel is gazdagodhassanak a gyerekek és fiatal felnőttek is.	alkalom (folyamatos)	4	x	x	x	x

Nyomtatott oktatási anyag 12 oldalas A5 méretű, mentorok oktatását segítő kiadvány, szerkesztve gyártva,	db	10 000			x	x
Interaktív workshop workshop célja a hulladékképződésről való felelősségteljes gondolkodás kialakítása a felnőtt lakosság körében: a hulladékképződés csökkenése átgondolt vásárlással (megelőzés), az újra felhasználás, a szerves hulladékok helyi komposztálása, a szelektív hulladékgyűjtés gyakorlatának erősítése,	db	4	x	x	x	x
Nagy rendezvényhez (fesztivál) kapcsolt megjelenés alkalmanként minimum 8 óra időtartamban, célérték alkalmanként minimum 300 fő elérése/megszólítása aktív elérés dokumentálása	alkalom	2		x	x	
Célzott kommunikációs megjelenés a social mediában influencer bevonásával	alkalom	8	x	x	x	x
Iskolai előadások	alkalom	8	x	x	x	x

<p>Használatöztönzési akciók, nagy rendezvények keretében bemutatni a területen elérhető szelektív hulladékgyűjtési lehetőségeket, a hulladékkezelési eszközök működését, a fejlesztések pozitív hatását. Elvárt mutató alkalmanként minimum 400 fő megszólítása (jelenléti ívvel alátámasztva)</p>	alkalom	4			x	x
<p>Verseny, "Te is válogató vagy!" Térségi játéksorozat általános iskolásoknak, vagy őket képviselő csapatoknak, játék sorozat vetélkedő egy alkalmas 8 állomásos</p>	alkalom	1			x	
<p>Kisfilm készítése - dokumentált "<i>good practice</i>" bemutatásra</p>	alkalom	1			x	
<p>Online oktatási anyagok kiküldése, valamint feladatsorok összeállítása a tananyag elsajátításához</p>	alkalom	8	x	x	x	x
<p>PR cikk 1/4 oldalas helyi nyomtatott médiában ismeretterjesztő szemléletformáló anyag, szövegírással, kreatív készíttéssel, méretmutációkkal</p>	db	12	x	x	x	x
Ajándéktárgyak készítése, jutalom						
<p>Projekt logóval, valamint szemléletformáló tartalommal ellátott jegyzet</p>	db	5 000		x	x	x

Logózott reklám toll	db	4 000		x	x	x
logózott reklám (grafít)ceruza	db	4 000		x	x	x
Logózott kis irodai eszköz	db	2 000		x	x	x
Logózott vászontáska	db	3 000		x	x	x
Kiadványok, nyomtatott anyagok						
Szemléletformáló kiadvány lakosság részére, A4 kétszer <i>zöld hulladékok házhozmenő gyűjtése</i>	db	100 000		x	x	x
Tájékoztató füzet cégek részére, A5 méret	db	4 000		x	x	x
Helyi sajátosságokat tartalmazó oktató munkafüzet iskolások részére	db	4 000		x	x	x
Foglalkoztató színező óvodások/óvodapedagógusok részére A foglalkoztató füzet feladatokat ad az életkori sajátosságoknak megfelelően, kisebb történeteket mesél el.	db	3 000		x	x	x

